

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI DO SPRAW
KONTROLI PAŃSTWOWEJ
(NR 52)
z dnia 22 czerwca 2021 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Kontroli Państwowej (nr 52)

22 czerwca 2021 r.

Komisja do Spraw Kontroli Państwowej, obradująca pod przewodnictwem posła **Wojciecha Szaramy (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. (druk nr 1234) w zakresie części budżetowej 07 – Najwyższa Izba Kontroli:

– dochody i wydatki.

W posiedzeniu udział wzięli: **Janina Bielak** dyrektor generalna Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Tadeusz Cieśluk** i **Tadeusz Oset** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Kamilla Marchewka-Bartkowiak** – specjalista z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Kontroli Państwowej. Stwierdzam kworum.

Czy są uwagi do porządku dziennego posiedzenia? Nie ma. Przystępujemy do realizacji porządku: rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. (druk nr 1234) w zakresie części budżetowej 07 – Najwyższa Izba Kontroli. Proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie wykonania budżetu państwa w zakresie części budżetowej 07. Bardzo proszę.

Oczywiście witam wszystkich zaproszonych gości z Najwyższej Izby Kontroli. Bardzo proszę. Jest z nami dzisiaj pani Janina Bielak, dyrektor generalna Najwyższej Izby Kontroli.

Dyrektor generalna Najwyższej Izby Kontroli Janina Bielak:

Witam serdecznie państwa. Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, Wysoka Komisjo, dzisiaj będę reprezentować Najwyższą Izbę Kontroli, tak jak pan przewodniczący wskazał. Moje nazwisko Janina Bielak. Jestem dyrektorem generalnym Najwyższej Izby Kontroli, osobą odpowiedzialną za wykonanie budżetu NIK w 2020 roku.

Proszę państwa, w doręczonym państwu wyciągu ze sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli zostały przedstawione szczegółowe informacje z wykonania budżetu za 2020 rok w części 07 – Najwyższa Izba Kontroli. Dlatego też omówię szerzej tylko wybrane ważniejsze kwestie z uwzględnieniem czynników warunkujących realizację wykonanych zadań, a tym samym wykonanie budżetu Najwyższej Izby Kontroli. Jak wszyscy wiemy, rok 2020 został był związany z pojawieniem się i szybkim rozprzestrzenianiem się epidemii COVID-19 i ta właśnie okoliczność miała istotny wpływ przede wszystkim na strukturę dochodów i strukturę wydatków Najwyższej Izby Kontroli. W budżecie NIK na 2020 rok zaplanowano wydatki w kwocie 298 277 tys. zł, które zrealizowano w 100%, natomiast dochody zaplanowano na kwotę 1703 tys. zł i zrealizowano je w 94,1%.

Szanowni państwo, przechodząc do omówienia szczegółów dotyczących realizacji budżetu Najwyższej Izby Kontroli za 2020 rok, w pierwszej kolejności przedstawię informację dotyczącą realizacji dochodów. Pierwotnie dochody zgodnie z ustawą budżetową na 2020 rok zostały zaplanowane na kwoty 724 tys. zł. Decyzją ministra finansów, funduszy i polityki regionalnej z dnia 3 listopada 2020 roku w sprawie zmian w budżecie państwa na 2020 rok zwiększono plan finansowy dochodów Najwyższej Izby Kontroli o 979 tys. zł – do wysokości 1703 tys. zł. Ostatecznie dochody zrealizowano w wysokości 1603 tys. zł. Tym samym plan wykonano 94,1%. W stosunku do 2019 roku dochody wykonane były wyższe o 599 tys. zł – to jest o 59,7%. Łączna kwota wzrostu dochodów jest wypadkową zmian w poszczególnych pozycjach, przy czym najistotniejsza zmiana dotyczyła wpływów z rozliczeń wydatków z lat ubiegłych, gdzie nastąpił wzrost w stosunku do ubiegłego roku o 642 tys. zł. Podobnie, proszę państwa, jak w latach ubiegłych dochody wykonane obejmowały dochody o charakterze stałym, jak i dochody o charakterze zmiennym. Dochody o charakterze stałym wyniosły 142 tys. zł i one obejmowały przede wszystkim wpływy z czynszu za wynajem lokali, wyposażenia i pomieszczeń gospodarczych oraz wpływy ze sprzedaży dwumiesięcznika „Kontrola państwowa”. Dochody o charakterze zmiennym z kolei wyniosły 1460 tys. zł i obejmowały wpływy ze sprzedaży składników majątkowych wycofanych z eksploatacji, wpływy ze sprzedaży usług noclegowych w ośrodku szkoleniowym w ośrodku szkoleniowym Goławice, wpływy z rozliczeń zwrotów z lat ubiegłych, wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów oraz inne wpływy. Tu, proszę państwa, na uwagę zasługują wpływy z rozliczeń zwrotów z lat ubiegłych, gdzie wykonano dochody w wysokości 941 tys. zł. Kwota ta w szczególności obejmowała wpływy z tytułu zwrotu podatku od nieruchomości ośrodka szkoleniowego NIK w Goławicach. To była kwota 762 tys. zł. Powstała w związku z rozliczeniem i przekazaniem na dochody NIK nadpłaty podatku za lata 2015–2018. To było wynikiem sporu, który występował pomiędzy Najwyższą Izbą Kontroli a Gminą Pomiechówek, który to Najwyższa Izba Kontroli wygrała. Dlatego zwrócono te kwoty. Kolejną, proszę państwa, pozycją, na którą chciałabym zwrócić uwagę, to są wpływy z tytułu kar i odszkodowań. Tutaj zrealizowaliśmy dochody w wysokości 251 tys. zł i oczywiście przede wszystkim były to odszkodowania od ubezpieczycieli. Pozycja – Inne wpływy w łącznej kwocie 256 tys. zł obejmowała przede wszystkim wpływy z tytułu odsetek w związku ze zwrotem nadpłaty podatku od nieruchomości. Tak sumarycznie ta kwota 762 tys. zł tej należności głównej z tytułu zwrotu podatku od nieruchomości plus około 200 tys. zł odsetek daje nam kwotę blisko 1000 tys. zł odzyskanych pieniędzy.

Jeżeli chodzi, proszę państwa, o wydatki, to przypomnę, że plan finansowy Najwyższej Izby Kontroli określony w ustawie budżetowej określono w wysokości 303 949 tys. zł. Natomiast decyzją ministra finansów, funduszy i polityki regionalnej z 25 grudnia 2020 roku w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2020 został ten plan pomniejszony o kwotę 5672 tys. zł. Pomniejszenie to obejmowało wynagrodzenia osobowe pracowników w kwocie 1946 tys. zł, składki na ubezpieczenia społeczne 555 tys. zł, składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy 184 tys. zł, wynagrodzenia bezosobowe 642 tys. zł, zakup usług remontowych 791 tys. zł, podróże służbowe krajowe 554 tys. zł, szkolenia pracowników 750 tys. zł i pozostałe zakupy inwestycyjne 250 tys. zł. Plan po zmianach określony w wysokości 298 277 tys. zł został zrealizowany w wysokości 298 274 tys. zł, czyli w 100 %. Natomiast w odniesieniu do wydatków poniesionych w roku poprzednim nastąpił wzrost tych wydatków o 3,8%. Największy udział, proszę państwa, w strukturze wydatków mają wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi oraz dodatkowe wynagrodzenia roczne. Łącznie wyniosły one 244 169 tys. zł, co stanowiło 81,9% wszystkich wydatków poniesionych przez Najwyższą Izbę Kontroli, a więc są to wydatki o charakterze dominującym w strukturze wydatków. Wydatki na wynagrodzenia osobowe określone w ustawie budżetowej w kwocie 198 073 tys. zł po zmianach w planie ustalone zostały na 195 855 tys. zł, czyli nastąpiło zmniejszenie o 2218 tys. zł i w tej wysokości już pomniejszonej zaplanowanej zostały wykonane w 100%. Średnioroczne wynagrodzenia z umów o prace w przeliczeniu na jeden etat w 2020 roku wyniosło 9096 zł i było wyższe w stosunku do wynagrodzeń z roku poprzedniego o 420 zł. Natomiast średniomiesięczne wynagrodzenie z uwzględnieniem wszystkich składników wynagrodzeń

osobowych, czyli wynagrodzeń zasadniczych, dodatków stażowych, dodatków specjalnych, premii, nagród i tym podobnych, czyli absolutnie wszystkich kwot w przeliczeniu na jeden etat wyniosło 10 780 zł.

Proszę państwa, drugą pod względem wielkości grupę stanowi grupa wydatków bieżących. Ona jest planowana w § 4000, które w toku dokonywania wydatków klasyfikowane są w różnych paragrafach, między innymi w paragrafach dotyczących zakupu materiałów, wyposażenia, środków spożywczych, energii, usług zdrowotnych i innych. Szczegółowy, proszę państwa, wykaz tychże wydatków, które planowane są w ramach § 4000, znajduje się w tabeli numer 11 w przedstawionym państwu wyciągu ze sprawozdania z działalności NIK. Wydatki w tej grupie wyniosły 25 648 tys. zł i one stanowiły 8,6% ogólnej kwoty wydatków. Były wyższe od założonych w ustawie budżetowej o 3094 tys. zł. Przy czym należy zwrócić uwagę, że jednostki organizacyjne NIK są zobowiązane do efektywnego wydatkowania i wykorzystywania środków przeznaczonych na realizację zadań. W ramach wygosposodarowanych w trakcie roku tych wolnych środków na podstawie decyzji prezesa NIK dokonywane były przeniesienia pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej. Tutaj między innymi uzupełniono środki brakujące na zakup subskrypcji na oprogramowanie Microsoft Office, zakup komputerów przenośnych, zakup wyposażenia i usług związanych z zapobieganiem i przeciwdziałaniem COVID-19 i inne wydatki niezbędne dla realizacji zadań.

Trzecią pod względem wielkości grupą wydatków stanowią wydatki majątkowe wykonane w wysokości 14 443 tys. zł, co stanowi 4,8% wszystkich wydatków Izby. W porównaniu z wydatkami zrealizowanymi w 2019 roku była to kwota wyższa o 4127 tys. zł, natomiast w stosunku do ustawy budżetowej niższa o 527 tys. zł. W ramach wydatków majątkowych wykonano szereg przedsięwzięć mających wpływ na poprawę warunków pracy. Między innymi wykonano prace modernizacyjne w delegaturach. Również dokonano zakupu urządzeń informatycznych i technicznych. Szczegółowy wykaz wydatków o charakterze inwestycyjnym został zamieszczony w tabeli numer 13 wyciągu ze sprawozdania, który państwo otrzymali.

Czwartą grupą wydatków są pozostałe wydatki bieżące. One wyniosły łącznie 10 284 tys. zł, co stanowi 3,5% wydatków Izby. Obejmują one 12 pozycji planu wydatków, w tym wypłaty na PFRON, wynagrodzenia bezosobowe, zakup usług remontowych, różne opłaty i cały szereg innych pozycji, które zostały przedstawione w szczegółowym sprawozdaniu.

Natomiast chciałabym tylko zwrócić uwagę, że w tej grupie wydatków nastąpiło zmniejszenie wydatków w stosunku do ustawy budżetowej o 3051 tys. zł oraz zmniejszenie stosunku do wydatków z ubiegłego roku o 949 tys. zł. Największy udział w tej grupie mają wydatki w postaci nakładów na usługi remontowe i była to kwota 4205 tys. zł. Również szczegółowy wykaz tych wydatków remontowych jest zamieszczony w tabeli numer 12.

Kolejna, proszę państwa, piąta grupa wydatków, która stanowi 1,1% w strukturze wydatków Najwyższej Izby Kontroli, to wydatki na podróże krajowe i podróże zagraniczne. W 2020 roku te wydatki wyniosły łącznie 3406 tys. zł. Przy czym tu należałoby zwrócić uwagę, że te wydatki w porównaniu do 2019 roku uległy istotnemu zmniejszeniu. Na podróże krajowe wydatkowano nie 3328 tys. zł. To było mniej od wykonania w 2019 roku 1717 tys. zł. Podobnie, proszę państwa, podróże służbowe zagraniczne. Na podróże służbowe zagraniczne wydatkowano tylko 78 tys. zł i w stosunku do wydatków z 2019 roku była to kwota niższa o 623 tys. zł. Oczywiście przyczyna jest wiadoma – ograniczenia wynikające z istniejącej epidemii.

Szóstą i ostatnią grupą wydatków są świadczenia na rzecz osób fizycznych. One zostały zrealizowane na poziomie 324 tys. zł i stanowi to tylko 0,1% wydatków.

Chciałabym jeszcze kilka słów powiedzieć o realizacji budżetu zadaniowego. W 2020 roku Najwyższa Izba Kontroli wykonywała zadanie „Ocena działalności organów administracji publicznej, Narodowego Banku Polskiego oraz jednostek organizacyjnych wydatkujących środki publiczne z punktu widzenia ustawowych kryteriów NIK”. Cel tego zadania został osiągnięty w 2020 roku. W badaniu w ramach kontroli wykonania budżetu państwa podano 21% wydatków publicznych wobec planowanych 18%. Odsetek wniosków pokontrol-

nych przyjętych do realizacji przez adresatów wystąpień pokontrolnych został zrealizowany w 82% wobec planowanych 60%.

Chciałabym również, szanowni państwo, na zakończenie podkreślić, że realizacja budżetu Najwyższej Izby Kontroli była konsekwencją działań wszystkich służb Izby, w których wytyczono program oszczędnościowy w zakresie gospodarowania środkami budżetowymi. Realizacja wykonania budżetu podlegała audytowi wewnętrznemu, czyli przeprowadzono zadanie pod nazwą „Audyt prawidłowości realizacji budżetu Najwyższej Izby Kontroli w 2020 roku”. Po jego wykonaniu audytorzy wewnętrzni pozytywnie ocenili wykonanie budżetu. Również chciałabym podkreślić, że przedstawione państwu sprawozdanie z wykonania budżetu w części 07 – Najwyższa Izba Kontroli, w swoim brzmieniu będące integralną częścią sprawozdania z działalności NIK za 2020 rok, zostało pozytywnie ocenione i zatwierdzone przez Kolegium Najwyższej Izby Kontroli uchwałą z dnia 9 czerwca 2021 r. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):

Dziękuję. Proszę o koreferat panią poseł Bożeną Borys-Szopę.

Posel Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, szanowni państwo, mam zaszczyt w imieniu Komisji do Spraw Kontroli Państwowej przedstawić koreferat dotyczący sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku w zakresie części budżetowej 07 – Najwyższa Izba Kontroli, dział 751 – urzędy naczelne organów władzy państwowej, kontroli i ochrony państwa oraz sądownictwa, rozdział 75101.

Dochody Najwyższej Izby Kontroli w znowelizowanej ustawie budżetowej na 2020 rok ustalone zostały w wysokości 1703 tys. zł i zostały zrealizowane w 94,1% – na kwotę 1603 tys. zł. Wydatki w planie finansowym po zmianach określono na poziomie 298 277 tys. zł, z czego 95,1%, czyli 283 500 tys. zł, stanowiły wydatki bieżące, a 4,8%, czyli 14 400 tys. zł, stanowiły wydatki majątkowe. Należy przy tym zauważyć, że blisko 59% wydatków zrealizowano w centrali Najwyższej Izby Kontroli i w Delegaturze w Warszawie, a nieco ponad 41% w pozostałych delegaturach w kraju. Wykonanie wydatków bieżących wynosiło 99,9%, a majątkowych 100%; 81,9%, czyli 244 100 tys. zł wydatków bieżących, stanowiły koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi, co oznacza 100% wykonania planu po zmianach; 8,6%, czyli 25 600 tys. zł, stanowiły pozapłacowe koszty funkcjonowania, co oznacza wykonanie blisko 100% planu. Wydatki majątkowe Izby to kwota 14 400 tys. zł, z czego ponad 50% przeznaczono na zakup siedziby delegatury w Kielcach. Można oczywiście zadać pytanie, dlaczego w Kielcach, dlaczego tylko jedną delegaturę i dlaczego powyżej 50% tej kwoty? Ale wydaje się, że w materiałach, które uzyskaliśmy z Najwyższej Izby Kontroli, nie analizowano tego w taki sposób. Blisko 17% przeznaczono na remonty i modernizacje siedzib Najwyższej Izby Kontroli, między innymi w Katowicach, w Gdańsku, w Warszawie, we Wrocławiu i w Opolu.

Stan zatrudnienia w Najwyższej Izbie Kontroli, w roku 2020 w stosunku do roku 2019 zmniejszył się o 2 osoby, a średnie miesięczne wynagrodzenie wzrosło o 526 zł i w roku 2020 wynosiło 10 780 zł, uwzględniając wszystkie składniki wynagrodzeń. Niemniej jednak należałoby się przyjrzeć bardziej szczegółowo średniej płacy w podziale na poszczególne kategorie pracowników kontroli państwowej, a także pracowników zatrudnionych w administracji. W Najwyższej Izbie Kontroli jest 1239 pracowników kontroli państwowej. Ich uśrednione wynagrodzenie miesięczne według umów o pracę w 2020 roku wynosiło 9800 zł. Pracowników kontroli, którzy wykonują miazdzącą większość wszystkich kontroli w jednostkach: główni specjaliści, specjaliści, starsi inspektorzy, inspektorzy, było 686 i stanowili oni około 52% pracowników. Ich przeciętne wynagrodzenie wynosiło ponad 8300 zł, czyli około 85% tego wynagrodzenia uśrednionego, o którym zarówno pani dyrektor mówiła, jak i ja w swoim koreferacie. Nominalnie najbardziej wszechstronną grupą pracowników kontroli państwowej są doradcy – techniczni, ekonomiczni, prawni – których jest 331 osób, a których przeciętne wynagrodzenie miesięczne wynosiło nieco ponad 11 500 zł, czyli 117,5% uśrednionego wynagrodzenia pracowników kontroli. Kadre kierowniczą natomiast stanowiło 111 osób. To są radcy prezesa, dyrektorzy, wice-

dyrektorzy, czyli ponad 9,8% pracowników kontroli państwowej. Co do zasady, z rzadkimi bardzo wyjątkami, nie przeprowadzają oni kontroli. Ale zdarzają się oczywiście wśród nich również osoby, które kontrolują, bo przecież pilnują terminowego wykonania, weryfikują przygotowane materiały. Ich przeciętne wynagrodzenie wynosiło ponad 13 500 zł, czyli ponad 138% uśrednionego wynagrodzenia pracowników kontroli.

Na szczególną uwagę zasługuje wykonanie budżetu Najwyższej Izby Kontroli w układzie zadaniowym, w którym określono funkcje, zadania i podzadania, dla których sformułowano cele oraz mierniki stopnia ich realizacji. Szczegółowy opis materiałów przedstawionych przez Najwyższą Izbę Kontroli przedstawia tabela 17. Zwracam uwagę członków Komisji, że w zaplanowanych działaniach 1713, 1732 oraz 1734 nie osiągnięto zakładanej wielkości mierników, na co wpływ według Najwyższej Izby Kontroli miały między innymi obostrzenia związane z COVID-19. Trudno się dziwić. Niewątpliwie bardzo utrudniały to obostrzenia, które funkcjonowały w niektórych sferach naszego życia i nadal obowiązują. Na pewno miały wpływ na niezrealizowanie tych zaplanowanych mierników. Środki budżetowe w kwocie 298 300 tys. zł. przeznaczono na realizację ustalonych zadań i podzadań, z czego 292 533 tys. zł, to jest 98,1%, zostało zrealizowane w ramach podzadania 171, to jest przygotowanie i wykonanie kontroli oraz upublicznienie ich wyników. W ślad za opinią Biura Analiz Sejmowych można stwierdzić, że wykonanie budżetu za rok 2020 w części 07 – Najwyższa Izba Kontroli nie budzi zastrzeżeń, zarówno w odniesieniu do realizacji dochodów, jak i wydatków. W związku z tym sprawozdanie z wykonania planu dochodów i wydatków w roku 2020 zasługuje na przyjęcie, o co wnioskuję do Wysokiej Komisji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):

Dziękuję. Są jakieś pytania, jakieś wypowiedzi? Nie ma. Przystępujemy do głosowania. Kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem wykonania budżetu 07 – Najwyższa Izba Kontroli? Dziękuję. Kto jest przeciw? Nikt. Kto się wstrzymał? Również nikt.

Za: 8 głosów, bez głosów przeciwnych, bez głosów wstrzymujących się. Stwierdzam więc, że Komisja pozytywnie zaopiniowała sprawozdanie z wykonania budżetu Najwyższej Izby Kontroli.

Proponuję, by na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych opinię Komisji do Spraw Kontroli Państwowej przedstawiła pani przewodnicząca Bożena Borys-Szopa. Są inne propozycje? Nie ma. Zatem upoważniam panią poseł.

Mamy jeszcze jedną sprawę porządkową. Państwu już bardzo dziękuję.

Szanowni państwo, podstawową formą doręczenia zawiadomienia jest przysłanie go za pośrednictwem poczty elektronicznej na oficjalny sejmowy adres mailowy posła. Część z państwa dostaje informacje z sekretariatu Komisji na państwa prywatne maile. W związku ze zmianą sposobu funkcjonowania Sejmu oraz ostatnimi wydarzeniami proszę państwa, członków Komisji do Spraw Kontroli Państwowej, którzy otrzymują lub chcą otrzymywać zawiadomienia i materiały informacyjne pocztą elektroniczną na ich prywatny adres, o oświadczenie takiej woli na piśmie i złożenie w sekretariacie decyzji, że chcą państwo otrzymywać informacje nie na swoją skrzynkę poselską, tylko na swój prywatny adres mailowy. Z zaznaczeniem tego adresu, zaznaczeniem tej informacji. Wówczas pocztą elektroniczną będą wysyłane zawiadomienia i materiały informacyjne na dwa adresy – oficjalny adres sejmowy posła i zadeklarowany adres prywatny. Czy jasne jest to, o co prosiłem? Jeśli tak, proszę państwa, to wobec tego wyczerpaliśmy porządek dzisiejszego posiedzenia.

Zamykam posiedzenie Komisji do Spraw Kontroli Państwowej. Dziękuję państwu bardzo. Dziękuję państwu wiceprzewodniczącym za podjęcie trudu przedstawienia koreferatów.